

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง : การพัฒนาศรษฐกิจกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาปริญญาตรี

คำชี้แจง แบบสอบถามด้านนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยบางประการของนักศึกษา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมที่มีผลลัพธ์ในการเลือกอาชีพ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยบางประการของนักศึกษา

โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

- (1) ชาย (2) หญิง

2. คณะที่ศึกษา

☐ (1) คณะวิทยาการจัดการ	☐ (2) คณะครุศาสตร์
☐ (3) คณะเทคโนโลยีการเกษตร	☐ (4) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
☐ (5) คณะศิลปกรรมศาสตร์	☐ (6) คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
☐ (7) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	

3. ชั้นปี

☐ (1) ชั้นปีที่ 1	☐ (2) ชั้นปีที่ 2
☐ (3) ชั้นปีที่ 3	☐ (4) ชั้นปีที่ 4

4. เกรดเฉลี่ย (GPA)

☐ (1) ต่ำกว่า 2.5	☐ (2) 2.51 – 2.75
☐ (3) 2.76 – 3.24	☐ (4) 3.25 ขึ้นไป

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

☐ (1) ต่ำกว่า 15,000 บาท	☐ (2) 15,001 – 30,000 บาท
☐ (3) 30,000 – 50,000 บาท	☐ (4) 50,000 บาทขึ้นไป

6. บุคคลที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษา

☐ (1) บิดา	☐ (2) มารดา
☐ (3) ตัวเอง	☐ (4) เพื่อน
☐ (5) อาจารย์	☐ (6) บุคคลอื่น ๆ

7. ลักษณะขององค์กรที่ผู้ปกครองทำงาน

☐ (1) ราชการ	☐ (2) รัฐวิสาหกิจ
☐ (3) ธุรกิจเอกชน	☐ (4) ธุรกิจส่วนตัว
☐ (5) องค์กรระหว่างประเทศ	☐ (6) องค์กรที่ไม่มุ่งหวังผลกำไร เช่น มูลนิธิ, NGO
☐ (7) อื่น ๆ	

9. สาขาอาชีพที่ท่านต้องการทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษา

☐ (1) การเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้
☐ (2) การประมง การเลี้ยงสัตว์น้ำ การเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ
☐ (3) การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน
☐ (4) การอุตสาหกรรม เช่น โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ
☐ (5) การไฟฟ้า กําชา และการประปา
☐ (6) การก่อสร้าง
☐ (7) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์ และของใช้
☐ (8) โรงแรม และภัตตาคาร
☐ (9) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม เช่น การบริการด้านการท่องเที่ยว
การบริการด้านการขนส่ง
☐ (10) ตัวกลางทางการเงิน เช่น ธนาคาร
☐ (11) บริการด้านธุรกิจสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการธุรกิจ
☐ (12) การบริหารราชการแผ่นดิน การป้องกันประเทศ และการป้องกันสังคม
☐ (13) การศึกษา
☐ (14) การบริการสุขภาพ และสังคมส่งเสริมสุขภาพ เช่น บริการอนามัย โรงพยาบาล
☐ (15) การบริการชุมชน สังคม และส่วนบุคคล เช่น โรงพยาบาล ศูนย์สุขภาพ สถานศึกษา
☐ (16) ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล เช่น บริการ คนงานบ้าน คนทำงาน คนดูแลเด็ก คนดูแลผู้สูงอายุ
☐ (17) องค์กรระหว่างประเทศ
☐ (18) อื่น ๆ (.....)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมที่มีผลลัพธ์ในการเลือกอาชีพ

โปรดคิดเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาในการพิจารณาเลือกอาชีพ

ข้อที่	ปัจจัยที่ให้ความสำคัญในการพิจารณาเลือกอาชีพ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ค่าตอบแทนที่ได้รับ เหมาะสมกับปริมาณงาน ลักษณะงาน และทักษะที่มีอยู่ กิจการประเภทเดียวกัน					
2.	มีกำหนดเวลาการทำงาน เลิกงาน และจำนวน ชั่วโมงการทำงานที่เหมาะสมหรือเป็นองค์กรที่ ทำงาน 5 วันใน 1 สัปดาห์					
3.	มีการจัดสวัสดิการเพื่ออำนวยความสะดวก เช่น มีรถรับ-ส่งพนักงาน มีที่พักสำหรับ พนักงาน					
4.	มีสวัสดิการพิเศษให้แก่พนักงานในด้านการ รักษาพยาบาล					
5.	ด้านความมั่นคงในงาน เป็นองค์กรที่มีความมั่นคง					
6.	เป็นงานที่มั่นคง ไม่ต้องกลัวจะถูกให้ออกจาก งานโดยง่าย มีสัญญาจ้างงานระยะเวลา ยาว					
7.	มีการจ่ายเงินทดแทนเมื่อออกจากงานในอัตรา ^{สูง}					
8.	ด้านสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน เป็นองค์กรที่มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในการปฏิบัติงานที่ทันสมัยและครบครัน					
9.	มีเพื่อนร่วมงานที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี					
10.	มีบรรยากาศการแข่งขันในที่ทำงานสูง					

ข้อที่	ปัจจัยที่ให้ความสำคัญในการพิจารณาเลือก อาชีพ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. 12. 13. 14. 15.	ด้านโอกาสในการแสดงความรู้ ความสามารถ และโอกาสในการพัฒนาตนเอง เป็นงานที่ตรงกับสาขาที่เรียนจบมา เป็นงานที่มีโอกาสได้ใช้ความคิดสร้าง สรรค์ในการทำงาน เป็นองค์กรที่พนักงานมีโอกาสก้าวหน้าใน ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน มีการจัดฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะ ^{อย่างสม่ำเสมอ} เป็นองค์กรที่ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถร่วม ^{แสดงความคิดเห็น} ในการทำงานได้					
16. 17. 18. 19.	ด้านความมีชื่อเสียงของหน่วยงาน เป็นองค์กรที่มีชื่อเสียงและเป็นที่เชื่อถือของ บุคคลทั่วไปในสังคม เป็นองค์กรที่ประสบความสำเร็จ อยู่ในชั้นแนว หน้าขององค์กรประเภทเดียวกัน เป็นองค์กรที่มีผู้บริหารมีชื่อเสียงระดับประเทศ เป็นองค์กรขนาดกลางที่มีโอกาสเดินทางเป็น องค์กรขนาดใหญ่ในอนาคต					

ขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

บทความวิจัย

การพัฒนาเศรษฐกิจกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาปริญญาตรี

Economic development related with the decision to select occupations of bachelor's degree students.

สุธีรา เดชนครินทร์

Suteera Detnakarin

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

Songkhla Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาทิศทางความต้องการเลือกอาชีพของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (2) เพื่อศึกษาโครงสร้างเศรษฐกิจสังคมกับการจ้างงาน (3) เพื่อศึกษาหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และ (4) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการเลือกอาชีพของนักศึกษา โครงสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจกับการจ้างงาน และหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 375 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ร่วมวิเคราะห์กับข้อมูลทุกด้านที่รวมได้จากเอกสารทางวิชาการและทางสื่ออินเตอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ผลการวิจัย พบว่า

1. สาขาวิชาที่นักศึกษาต้องการประกอบหลังจากสำเร็จการศึกษามากที่สุด ได้แก่ สาขาวิชาชีฟทางด้านการศึกษา รองลงมา คือสาขาวิชาชีฟทางด้านตัวกล่องทางการเงิน โรงแรม และภัตตาคาร ตามลำดับ โดยปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา และลักษณะองค์กรที่ผู้ปกครองทำงาน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ได้แก่ ปัจจัยด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ปัจจัยด้านความมั่นคง และปัจจัยด้านโอกาสในการแสดงความสามารถและโอกาสในการพัฒนาตน

2. แนวโน้มการจ้างงานในแต่ละสาขาวิชามีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่องเกือบทุกสาขาวิชา โดยศึกษาจากการวิเคราะห์แนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้และการวิเคราะห์ Business Portfolio ด้วย BCG Matrix

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลามี 7 คณะ มีหลักสูตรที่เปิดสอนสรุปได้ดังนี้ (1) คณะวิทยาการจัดการ มี 8 หลักสูตร (2) คณะครุศาสตร์ มี 6 หลักสูตร (3) คณะเทคโนโลยีการเกษตร มี 4 หลักสูตร (4) คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มี 2 หลักสูตร (5) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มี 3 หลักสูตร (6) คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มี 4 หลักสูตร และ (7) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 11 หลักสูตร

4. หลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา โดยหลักสูตรส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้และการวิเคราะห์ Business

Portfolio ด้วย BCG Matrix และนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาเลือกประกอบอาชีพได้ สอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้ และการวิเคราะห์ Business Portfolio ด้วย BCG Matrix

Abstract

This Research consists of 4 objectives (1)To study the direction of desire to select occupations of bachelor's degree students in Songkhla Rajabhat university. (2)To study the structure of social economy and employment. (3)To study the programs of study in Songkhla Rajabhat university.(4)To analyze the relationship among the desire to select occupations of the students, the structure of economic development and employment, and Songkhla Rajabhat university's programs of study. The questionnaires developed by the researcher were distributed to a sampling group consists of 375 bachelor's degree students in Songkhla Rajabhat university. Then, analyze the results with the secondary data that collected from academic documents and internet medias that related with the development of economy and the programs of study in Songkhla Rajabhat university.

The result of the research found

1. There are several occupational fields that the students desire to start working after graduated a bachelor's degree. The most popular occupational field is Education. Financial Intermediary, Hotel and restaurant are respectively coming next. Individual factors affect on the desire to select occupations of bachelor's degree students in Songkhla Rajabhat university which are gender, faculty and character of their person's work organization. And, social economy factors affect on the desire to select occupations which are earn income, welfare, stability of work, offering the opportunity to demonstrate knowledge and capacity and offering the opportunity in self-development.
2. The trend of Employment in each occupational fields, most occupational fields are continually increase. Study and analysis from the trend of economic development in southern part of Thailand and analyzing Business Portfolio by BCG Matrix.
3. Songkhla Rajabhat university consists of 7 faculties. Brief details about the Programs of study can be found at the following items. (1) Faculty of management sciences consists of 8 programs. (2) Faculty of education consists of 6 programs. (3) Faculty of agricultural technology consists of 4 programs. (4) Faculty of humanities and social sciences consists of 2 programs. (5) Faculty of fine and applied arts consists of 3 programs. (6) Faculty of industrial technology consists of 4 programs. (7) Faculty of science and technology consists of 11 programs.
4. Programs of study in Songkhla Rajabhat university conform to the desire of the students. Most programs of study conform to the trend of economic development in southern part of Thailand and analyzing Business Portfolio by BCG Matrix. And, bachelor's degree students in Songkhla Rajabhat university are able to select the occupations which conform to the trend of economic development in southern part of Thailand and analyzing Business Portfolio by BCG Matrix.

บทนำ

ปัจจุบันการเลือกอาชีพมีความสำคัญกับมนุษย์มาก เนื่องจากการเลือกอาชีพที่เหมาะสมนำมาซึ่งความสุขในการประกอบอาชีพ รวมทั้งการได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าที่สามารถหาได้ยากตัวเองและครอบครัวได้ และยังสามารถนำเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายเก็บออมได้อีก นอกจากนี้อาชีพแต่ละอาชีพนำมาซึ่งทุนทางสังคมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การเลือกอาชีพที่ถูกต้อง ย่อมนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งของตนเองและครอบครัว

การเลือกอาชีพในแต่ละบุคคลแต่ละสมัยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพหลายปัจจัย โดยแต่ละปัจจัยมีผลไปยังโครงสร้างในการเลือกอาชีพที่แตกต่างกันไป โดยส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัยของกระแสการพัฒนาและโอกาสอิสระ เช่น ระบบเศรษฐกิจโลก กระแสวัฒนธรรมทั้งทางตะวันตกและตะวันออก รวมทั้งอิทธิพลทางการเมืองและสังคม นอกจากนี้ยังมีปัจจัยส่วนบุคคลที่บ่งส่งผลต่อการเลือกอาชีพอีกด้วย เช่น ค่านิยมส่วนบุคคล บุคลิกภาพ ประสบการณ์การเรียนรู้ รวมไปถึงการอบรมของบิดามารดา

จากความสำคัญของการประกอบอาชีพในอนาคตและการเลือกอาชีพ ในฐานะที่มีมหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลาเป็นหน่วยงานหนึ่งที่อยู่ในกระบวนการของการเลือกอาชีพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยจึงต้องทราบความต้องการสำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อโครงสร้างอาชีพ และต้องสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยด้วย มหาวิทยาลัยจึงต้องกำหนดหลักสูตรในการผลิตบัณฑิต ได้อย่างถูกต้อง เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานและนักศึกษาด้วย ซึ่งจะส่งผลที่เป็นประโยชน์สำหรับนักศึกษาและบัณฑิตของมหาวิทยาลัย

การวิจัยในครั้งนี้จึงเป็นแนวทางในการศึกษานำร่อง เพื่อหาความต้องการในการเลือกอาชีพที่นักศึกษา ต้องการประกอบอาชีพในอนาคตและยังเป็นต้องการของตลาดแรงงาน อีกทั้งยังสามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีมหาวิทยาลัยต้องทำทุก ๆ 5 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว รวมไปถึงหลักสูตรนี้ต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทิศทางความต้องการเลือกอาชีพของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. เพื่อศึกษาโครงสร้างทางเศรษฐกิจสังคมกับการเข้าสู่การทำงาน
3. เพื่อศึกษาหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
4. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการเลือกอาชีพของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โครงสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจกับการเข้าสู่การทำงาน และหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ ซึ่งได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา ชั้นปี เกรดเฉลี่ย รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ และลักษณะขององค์กรที่ผู้ปกครองทำงาน และปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งได้แก่ ค่าตอบแทนและสวัสดิการ ความนั่นคงในงาน สิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน โอกาสในการแสดงความรู้ ความสามารถและโอกาสในการพัฒนาตนเอง และ

ชื่อสังเขปของหน่วยงาน เพื่อวิจัยว่าแต่ละปัจจัยมีผลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อายุ 18 ปี ผู้วิจัยกำหนดให้กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

2. นำข้อมูลทุกดิจิทัลที่เผยแพร่ทางสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น วารสาร รายงานการประชุม รวมไปถึงข้อมูลที่เผยแพร่ทางอินเตอร์เน็ต จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และหลักสูตรของ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วิธีดำเนินงานวิจัย

วิธีดำเนินงานวิจัย มีดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ ทั้งปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม

2. ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยการใช้แบบสอบถาม

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลทุกดิจิทัลที่เผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ เช่น วารสาร รายงานการประชุม อบรมสัมมนา ข้อมูลทางอินเตอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้ง วิเคราะห์ร่วมกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จำนวน 5,693 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ส่วนหนึ่งนำมาจากการวิจัยของ คุณอัจฉรา หอมธรรมชาติ (2545) เรื่อง “ปัจจัยจูงใจที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบัณฑิตใหม่ ระดับปริญญาตรี ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา” และอีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดและทฤษฎีจากการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมที่มีผลจูงใจในการเลือกอาชีพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 375 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เพื่อหาทิศทาง ความต้องการเลือกอาชีพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

2. รวบรวมแบบสอบถามแล้ววิเคราะห์เชิงปริมาณ เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ และความต้องการประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา

3. หลังจากทำการวิเคราะห์และสรุปข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ และความต้องการประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษาแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลทุคัญที่เผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ เช่น วารสาร รายงานการประชุม อบรมสัมมนา ข้อมูลทางอินเตอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งวิเคราะห์ร่วมกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับการวิจัยเชิงเอกสาร โดยการใช้แบบสอบถาม ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพ และทราบทิศทางความต้องการเลือกอาชีพของนักศึกษา เมื่อได้ข้อมูลเชิงปริมาณที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลเชิงเอกสารเกี่ยวกับโครงสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยใช้การวิเคราะห์แนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้ (Trend Analysis) และการวิเคราะห์ Business Portfolio ด้วย BCG Matrix เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการเลือกอาชีพของนักศึกษากับโครงสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจ และนำข้อมูลเชิงปริมาณส่วนหนึ่งมาวิเคราะห์ร่วมกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการเลือกอาชีพของนักศึกษากับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย มีดังนี้

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ ชั้นปีที่ 1 มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวประมาณ 15,001 – 30,000 บาท บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษามากที่สุด คือ ตัวเอง ลักษณะองค์กรที่ผู้ปกครองทำงานอยู่เป็นจำนวนมากที่สุด คือ ธุรกิจส่วนตัว และ สาขาวิชาที่นักศึกษาต้องการทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษามากที่สุด คือ สาขาวิชาทางด้านการศึกษา

2. การทดสอบสมมติฐานโดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยงูใหญ่ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

จากการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ คณะที่ศึกษา และลักษณะองค์กรที่ผู้ปกครองทำงาน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ส่วนชั้นปี เกรดเฉลี่ย รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว และบุคคลที่มีอิทธิพลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ส่วนปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม พบว่า ตัวแปรในด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ด้านความนั่นคงในงาน และด้านโอกาสในการแสดงความรู้ ความสามารถ และโอกาสในการพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์ กับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

($p < 0.05$) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน และด้านความมีชื่อเสียงของหน่วยงาน “ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา”

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2

1. การวิเคราะห์แนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจเฉพาะภาคใต้ พบร่วมกับ ทุกสาขาอาชีพมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสาขาวัสดุทางการเงิน และการบริหารราชการแผ่นดิน การป้องกันประเทศและการประกันสังคม ที่มีอัตราการขยายตัวสูงเกินกว่าร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่าในอนาคตอาจมีการจ้างงานเพิ่มในเกือบทุกสาขาอาชีพ

2. การวิเคราะห์ Business Portfolio โดยใช้ BCG Matrix เป็นการศึกษาแนวโน้มของธุรกิจเฉพาะภาคใต้ ว่าจะมีพิษทางการลงทุนในอนาคตของผู้ประกอบการ จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า

- สาขาอาชีพที่อยู่ในตำแหน่ง Stars มีเพียงสาขาเดียว ได้แก่ การเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ แสดงว่าสาขาอาชีพนี้ตลาดมีความเจริญเติบโตสูง และธุรกิจมีส่วนของตลาดสูง จึงเป็นโอกาสของธุรกิจในตำแหน่งนี้ที่จะลงทุนทำธุรกิจ เพื่อกอบโกยผลประโยชน์ให้ได้มากที่สุดในตลาดที่เติบโตสูง
- สาขาอาชีพที่อยู่ในตำแหน่ง Question Marks ประกอบด้วย 8 สาขาอาชีพ คือ (1) การขันส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม (2) การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ (3) สาขาวาระบริการด้านสุขภาพและสังคม (4) ตัววัสดุทางการเงิน (5) โรงเรียนและภัตตาคาร (6) การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน (7) การก่อสร้าง และ (8) การไฟฟ้า กําช และการประปา ตามลำดับ สาขาอาชีพที่อยู่ในตำแหน่งนี้ตลาดมีความเจริญเติบโตสูง แต่มีส่วนของตลาดต่ำ ผู้ประกอบการต้องการลงทุนสูงมาก เพื่อลงทุนให้ทันต่อการเติบโตของตลาด ต้องตามให้ทันผู้นำตลาด และต้องเพิ่มจีดความสามารถในการครอบครองส่วนของตลาด จึงเกิดคำถามมากมายต่อผู้ประกอบการว่าจะต้องทำย่างไรบ้าง ควรทุ่มเงินลงทุนไปอีกหรือไม่ หากผู้ประกอบการลงทุนไปแล้ว ส่วนของตลาดเพิ่มขึ้น ธุรกิจก็อาจเข้าสู่ตำแหน่ง Stars แต่ถ้าผู้ประกอบการประเมินสถานการณ์แล้วว่างบประมาณไม่พอ จึงต้องตัดสินใจหันมาสู่ตำแหน่ง Dogs ได้เช่นกัน
- สาขาอาชีพที่อยู่ในตำแหน่ง Dogs ประกอบด้วย 5 สาขาอาชีพดังนี้ (1) การขายส่ง การขายปลีก (2) การประมง (3) อุตสาหกรรม (4) การศึกษา และ (5) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ ตามลำดับ สาขาอาชีพในตำแหน่งนี้ ตลาดมีความเจริญเติบโตต่ำ และมีส่วนของตลาดต่ำด้วย ผู้ประกอบการต้องคิดหนักว่า จะลงทุนต่อไปหรือไม่ ธุรกิจบางสามารถแข่งขันในตลาดได้ยากหรือไม่ ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการที่มีธุรกิจอยู่ในตำแหน่งนี้ไม่ค่อยลงทุน เพราะตลาดไม่เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มี 7 คณะ มีหลักสูตรที่เปิดสอนสรุปได้ดังนี้ (1) คณะวิทยาการจัดการ มี 8 หลักสูตร (2) คณะครุศาสตร์ มี 6 หลักสูตร (3) คณะเทคโนโลยีการเกษตร มี 4 หลักสูตร (4) คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มี 2 หลักสูตร (5) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มี 3 หลักสูตร (6) คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มี 4 หลักสูตร และ (7) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มี 11 หลักสูตร

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ซึ่งหมายถึง มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรที่นักศึกษาต้องการจะศึกษา

2. จากการวิเคราะห์หลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า หลักสูตรที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและ Business Portfolio มี 33 หลักสูตร และมีหลักสูตรที่ไม่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้และ Business Portfolio มี 6 หลักสูตร

3. จากการวิจัย นักศึกษาที่เลือกประกอบอาชีพ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้ และการวิเคราะห์ Business Portfolio ด้วย BCG Matrix มีจำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 72.88 และนักศึกษาที่เลือกอาชีพไม่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้และการวิเคราะห์ Business Portfolio ด้วย BCG Matrix มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 27.11

ข้อเสนอแนะ

มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาควรจะมีการพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสาขาอาชีพที่มีอัตราการขยายตัวของการจ้างงาน เช่น จากการสำรวจหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า ยังไม่มีหลักสูตรใดที่สอดคล้องกับสาขาอาชีพการก่อสร้าง ทั้ง ๆ ที่แนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจขยายตัวอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 17 อีกทั้งยังอยู่ในตำแหน่งที่ผู้ประกอบการมีแนวโน้มขยายการลงทุนในอนาคตอีกด้วย

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาควรจะมีการปรับปรุงหลักสูตร ให้ทันสมัยมากขึ้น เพื่อร่วมรับกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจ อีกทั้งยังต้องสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาด้วย เช่น คณะวิทยาการจัดการสามารถผลิตบัณฑิตปีปัจจุบันเข้าสู่ปีปัจจุบันแรงงาน ได้หลากหลายอาชีพ แต่ยังมีนักศึกษาต้องการประกอบอาชีพในสาขาวิชาอย่าง ส่ง การขายปลีก อีกทั้งแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจขยายตัวอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 46.90 ดังนั้น คณะวิทยาการจัดการน่าจะปรับปรุงหลักสูตร โดยเพิ่มหลักสูตรทางด้านการค้าปลีก เข้าไปด้วย

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาควรจะมีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรบางหลักสูตรที่ไม่สอดคล้องกับโครงสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจและอัตราการจ้างงาน เช่น สาขาวิชาการศึกษา แม้ว่าแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจจะขยายตัวเพิ่มขึ้น แต่เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 12.18 ซึ่งถือว่าเพิ่มขึ้นน้อยมากเมื่อเทียบกับสาขาวิชานี้ อีกทั้งตำแหน่งการวิเคราะห์ธุรกิจอยู่ใน Dogs ซึ่งหมายความว่า ผู้ประกอบการในสาขาวิชาศึกษาซึ่งไม่แน่ใจในธุรกิจนี้ ลูกหนี้ไม่มีการลงทุนเพิ่ม ส่งผลต่อบัณฑิตในสาขานี้ ดังนั้น ควรจะมีการบูรณาการกับหลักสูตรอื่น เช่น การ

บริหารราชการแผ่นดิน เพื่อจะได้เพิ่มความหลากหลายของหลักสูตร อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพให้กับนักศึกษาในอนาคต

4. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาควรให้การสนับสนุนการบูรณาการหลักสูตรระหว่างคณะ เช่น คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสามารถผลิตบัณฑิตปีอ่อนเข้าสู่อุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ แต่ยังมีนักศึกษาต้องการประกอบอาชีพทางด้านตัวกลางทางการเงิน หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ ดังนั้น คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมควรร่วมมือกับคณะวิทยาการจัดการปรับปรุงหลักสูตรให้ได้หลักสูตรแบบสาขาวิชาการที่มีความหลากหลายทางด้านวิชาการ เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพในกับนักศึกษาในอนาคต

5. ในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ควรจะได้มีการสอบถามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากหลักสูตรด้วย เช่น มีการสอบถามกลุ่มนักศึกษา เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นของนักศึกษาในการเลือกเรียนตามหลักสูตรที่ขาดดองการ รวมไปถึงการสอบถามกลุ่มผู้ประกอบการ เพื่อทราบทิศทางความต้องการแรงงานของตลาดแรงงานด้วย

6. อาจารย์ที่ปรึกษาหรือหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา ควรเพิ่มบทบาทในการแนะนำและแก้ไขกับการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตให้กับนักศึกษา เพราะจากการวิจัยครั้งนี้พบว่านักศึกษางานคนยังไม่ทราบขอบเขตการทำงานในหลักสูตรที่ตนได้ศึกษา อีกทั้งนักศึกษางานคนไม่อายทำงานในสายงานตามหลักสูตร ดังนั้น อาจารย์ที่ปรึกษาหรือหน่วยงานเหล่านี้ควรทำความเข้าใจกับนักศึกษา เกี่ยวกับการเลือกอาชีพ พร้อมทั้งหาทางแก้ปัญหาสำหรับนักศึกษาที่ไม่อยากทำงานในหลักสูตรที่ตัวเองศึกษาอยู่

7. หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่เกี่ยวข้องกับการรับนักศึกษาใหม่ ควรทำการประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะและขอบเขตของการประกอบอาชีพในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่จะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยว่า เมื่อเรียนจบจากมหาวิทยาลัยแล้วมีตลาดแรงงานรองรับแน่นอน

8. ควรมีหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาให้ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่สำคัญในเลือกอาชีพในอนาคตของนักศึกษา เนื่องจากการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษา ได้แก่ ค่าตอบแทนและสวัสดิการ ความมั่นคงในงาน และโอกาสในการแสดงความรู้ ความสามารถ และโอกาสในการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นการปรับทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกทำงาน และให้ข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ตรงของผู้ที่เคยมีประสบการณ์การทำงานมาแล้ว จะช่วยให้นักศึกษามีความเข้าใจในเรื่องการเลือกอาชีพ ได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป

ผู้ที่จะทำการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษา ประดิ่นการวิจัยที่ควรใช้ข้อสังสัยเพิ่มเติมประกอบด้วย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยช่วงที่เศรษฐกิจไทยตกต่ำ อันเนื่องมาจากผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจจากомерิกา ทำให้มีปัจจัยบางประการมีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษา หากในอนาคตผู้สนใจทำวิจัย ได้ศึกษาการเลือกอาชีพของนักศึกษาในภาวะเศรษฐกิจช่วงอื่น ๆ อาจทำให้ได้ผลการวิจัยที่ได้แตกต่างจากการวิจัยครั้งนี้

2. การวิจัยครั้งนี้ใช้โครงสร้างการเลือกอาชีพของนักศึกษามาตรฐานอุตสาหกรรมไทย (Thailand Standard Industrial Classification หรือ TSIC) ซึ่งการวิจัยครั้งต่อไปอาจจะใช้โครงสร้างการเลือกอาชีพของนักศึกษาฐานปแบบอื่น

3. การวิจัยครั้งนี้ยังไม่ได้มีการสอบถามความต้องการจากกลุ่มผู้ประกอบการ เพียงแต่ใช้ข้อมูลทุติยภูมิในการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งการวิจัยในครั้งต่อไป อาจจะมีการใช้แบบสอบถามกลุ่มผู้ประกอบการ เพื่อสำรวจความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการ เพื่อจะได้ทราบความต้องการของตลาดแรงงานอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

การพัฒนาเศรษฐกิจ [On-Line]. Available : <http://webboard.mthai.com/7/2006-06-28/247549.html>.

การพัฒนาเศรษฐกิจ [On-Line]. Available : <http://learners.in.th/blog/students/68618>.

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, คณะกรรมการ. 2551. ภาคผนวกรายงานฉบับสมบูรณ์

ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคใต้. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, คณะกรรมการ. 2551. ภาคผนวกรายงานฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนา กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, คณะกรรมการ. 2551. เอกสารประกอบการสัมมนา ผลิตภาพ

การผลิต : การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, คณะกรรมการ. 2549. เอกสารประกอบการประชุม (ร่าง)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. กรุงเทพฯ: สำนิติพิรินธ์.

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, คณะกรรมการ. 2551. เอกสารประกอบการประชุม วิสัยทัศน์

ประเทศไทย...สู่ปี 2570. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ.

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, คณะกรรมการ. 2549. รายงานสรุปผลการประชุม แผน

พัฒนาฯ ฉบับที่ 10 : สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, มหาวิทยาลัย. 2550. คู่มือการศึกษา. สงขลา: เทมการพิมพ์.

อัจฉรา หอนจารยา. 2545. ปัจจัยสูงใจที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบัณฑิตใหม่ ระดับปริญญาตรี

ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์

มหาบันจิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.